

КОНСПЕКТ

по “АНАТОМИЯ И ХИСТОЛОГИЯ” за специалност “Дентална медицина”
2018/2019 учебна година

I. Osteология и артрология

1. Общо учение за костите. Форма и вътрешно устройство на костите. Костта като орган.
2. Развитие и растеж на костите.
3. Череп. Онтогенеза. Кости на лицевия череп.
4. Горна и долна челюст
5. Череп. Онтогенеза. Кости на мозъчния череп.
6. Черепен покрив. Черепна основа. Вътрешна повърхност на черепната основа. Предна черепна яма.
7. Вътрешна повърхност на черепната основа. Средна черепна яма. Задна черепна яма.
8. Външна повърхност на черепната основа – преден, среден и заден отдел.
9. Странична повърхност на черепа – слепочна, подслепочна и крилонебцова яма.
10. Очница (орбита).
11. Костен скелет на носната кухина.
12. Свързвания на костите - видове. Непрекъснати свързвания.
13. Прекъснато свързване чрез стави. Устройство и биомеханика на ставата.
14. Свързвания на гръбначния стълб. Гръбначният стълб като цяло.
15. Свързвания на черепа с гръбначния стълб.
16. Свързвания на гръдния кош. Гръдният кош като цяло.
17. Свързвания на костите на главата. Долночелюстна става.
18. Пренатално и постнатално развитие на черепа.
19. Рентгенова анатомия на черепа. Възрастови особености.
20. Свързвания на костите на раменния пояс. Свързвания на костите на свободния горен крайник.
21. Стави и връзки на тазовия пояс. Тазът като цяло. Свързвания на костите на свободния долен крайник.

II. Миология

22. Скелетни мускули - строеж; видове мускули. Мускулът като орган. Спомагателни образувания на мускулите и сухожилията. Вътрешна и външна механика на мускулите
23. Мускули на главата – мимически. Инервация и кръвоснабдяване и венозен оток.
24. Мускули на главата - дъвкателни. Инервация и кръвоснабдяване и венозен оток. Фасции на главата.
25. Мускули на гърба - повърхностни и дълбоки. Инервация и кръвоснабдяване Фасции на гърба.
26. Мускули на шията – повърхностни. Инервация и кръвоснабдяване.
27. Мускули на шията – подезични. Инервация и кръвоснабдяване.
28. Мускули на шията – дълбоки. Инервация и кръвоснабдяване. Шийна фасция.
29. Мускули на гръдния кош: гръдни мускули на раменния пояс, собствени мускули на гръдната стена. Инервация и кръвоснабдяване. Фасции на гърдите. Диафрагма.
30. Коремни мускули – странични, предни и задни. Фасции на коремната стена. Инервация и кръвоснабдяване. Слабинен канал.
31. Мускули на раменния пояс и на свободния горен крайник. Инервация и кръвоснабдяване.
32. Мускули около тазобедрената става и на свободния долен крайник. Инервация и кръвоснабдяване.

III. Спланхнология

33. Общи принципи на изграждане на вътрешните органи – кухи и плътни.
34. Храносмилателна система - общи принципи на изграждане на органите ѝ. Онтогенеза.
35. Устна кухина - части. Онтогенеза и аномалии на лицето и устната кухина.
36. Устна кухина - устно предверие. Устни. Бузи. Венци. Кръвоснабдяване, лимфоотток и инервация.
37. Устна кухина - същинска устна кухина. Твърдо и меко небце. Костен скелет на твърдото небце. Мускули на мекото небце. Лигавица на устната кухина. Кръвоснабдяване, лимфоотток и инервация.
38. Език. Общо устройство, лигавица, мускули. Кръвоснабдяване, лимфоотток и инервация. Онтогенеза.
39. Зъби. Характеристики на човешкото съзъбие – външна морфология и устройство.
40. Тъканни съставки на зъба – произход и характеристики.
41. Прикрепващ апарат на зъба.
42. Зъби. Кръвоснабдяване, лимфоотток и инервация.
43. Ембрионално развитие на зъбите – одонтогенеза, стадии. Емайлов орган.
44. Ембрионално развитие на зъбите - амелогенеза.
45. Ембрионално развитие на зъбите - дентиногенеза.
46. Ембрионално развитие на зъбите - циментогенеза.
47. Пробив на зъба – дентицио. Механизъм. Теории. Смушения в пробива.
48. Млечно съзъбие – характеристика. Пробив на млечните зъби.
49. Постоянно съзъбие- характеристика. Пробив на постоянните зъби.
50. Зъбни дъги – характеристики. Оклузия и артикулация. Физиологични захапки.
51. Жлези на устната кухина – малки слюнчени жлези. Кръвоснабдяване, лимфоотток и инервация.
52. Жлези на устната кухина – околоушна жлеза. Топография. Кръвоснабдяване, лимфоотток и инервация.
53. Жлези на устната кухина – подчелюстна жлеза. Топография. Кръвоснабдяване, лимфоотток и инервация.
54. Жлези на устната кухина – подезична жлеза. Топография. Кръвоснабдяване, лимфоотток и инервация.
55. Зев. Сливици (тонзили). Лимфен пръстен на Валдайер.
56. Гълтач. Топография. Устройство. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
57. Хранопровод - топография, устройство. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
58. Стомах - форма, части, топография. Устройство на стената. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
59. Тънко черво (дванадесетопръстник, празно и хълбочно черво). Топография. Устройство на стената. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
60. Дебело черво: сляпо черво, апендикс; ободно черво; право черво. Топография. Устройство на стената. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
61. Задстомашна жлеза. Топография. Микроскопски строеж на външносекреторната и вътрешносекреторната част. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
62. Черен дроб - топография, външна морфология. Дялове и сегменти на черния дроб.
63. Вътрешен строеж на черния дроб. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
64. Жлъчни пътища на черния дроб. Жлъчен мехур и екстрахепатални жлъчни пътища. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
65. Коремница (перитонеум) – общи данни, отношение с коремните органи. Ход в низходяща и в напречна посока.
66. Перитонеална кухина: горен коремен отдел, долен коремен отдел, тазов отдел; перитонеални образувания в тях; комуникации.
67. Дихателна система. Общи принципи на строеж. Онтогенеза.
68. Външен нос. Носна кухина. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
69. Околоносни кухини (синуси). Онтогенеза. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.

70. Гръклян – общи данни; хрущяли и свързвания между тях; мускули. Топография. Лигавица на гръкляна. Кухина на гръкляна. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
71. Дихателна тръба. Бронхи. Топография. Устройство на стената. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
72. Бели дробове. Форма, големина, топография. Анатоомофункционални единици - дялове, сегменти, делчета, ацини. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
73. Плевра – висцерална и пристенна; плеврална кухина. Плеврални рецесуси. Граници на пристенната плевра.
74. Пикочополова система. Общи принципи на строеж. Онтогенеза.
75. Бъбрек - форма, топография, прикрепващ апарат. Вътрешен строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация. Бъбречни аномалии.
76. Екскреторни пътища на бъбрека – малки чашки, големи чашки, бъбречно легенче, пикочопровод; топография. Пикочен мехур. Пикочен канал у мъжа и жената. Топография. Устройство. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация. Аномалии.
77. Семенник; надсеменник. Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
78. Семепровод; семенни мехурчета. Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация. Семенна връв. Обвивки на семенника. Мъдница.
79. Простатна жлеза; булбоуретрални жлези; мъжки копулативен орган (полов член). Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
80. Яйчник. Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация. Маточна тръба. Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация
81. Матка; влагалище; външни женски полови органи. Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
82. Млечна жлеза. Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.

IV. Ендокринна система

83. Ендокринни жлези. Общи анатомични особености.
84. Хипофизна жлеза - общи данни. Аденохипофиза. Микроскопски строеж. Връзки на аденохипофизата с хипоталамуса. Неврохипофиза. Микроскопски строеж. Връзки на неврохипофизата с хипоталамуса.
85. Епифиза (пинеална жлеза). Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
86. Щитовидна жлеза и околощитовидни жлези. Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация..
87. Надбъбречни жлези. Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация. Параганглии.
88. Гастро-ентеро-панкреатична ендокринна система. Микроскопски строеж.

V. Сърдечно-съдова система (кръвоносна и лимфна система)

89. Сърце – топография, външен релеф, рентгенова анатомия на сърцето.
90. Кухини на сърцето. Сърдечни клапи.
91. Строеж на стената на сърцето. Фиброзен скелет. Импулсопроводна система. Инервация на сърцето.
92. Кръвоносни и лимфни съдове на сърцето. Перикард. Перикардна кухина.
93. Устройство на кръвоносната система. Артериална и венозна части на кръвоносната система. Анастомози - видове. Колатерално кръвообращение.
94. Устройство на стената на кръвоносните съдове. Устройство на артериалната стена; устройство на венозната стена и венозните клапи. Кръвоснабдяване и инервация.
95. Микроциркулаторно русло: типове, артериоли, капилляри, вени. Артерио-венозни анастомози.

96. Съдове на малкия кръг на кръвообращението.
97. Аорта - общ преглед, части и клонове: възходяща аорта, аортна дъга, гръдна аорта, коремна аорта.
98. Обща сънна артерия. Външна сънна артерия – предни и задни клонове.
99. Външна сънна артерия – крайни клонове: повърхностна слепоочна артерия; горночелюстна артерия - части, ход, обекти на кръвоснабдяване.
100. Вътрешна сънна артерия.
101. Подключична артерия.
102. Подмишнична артерия. Основни артерии на горния крайник.
103. Клонове на гръдната аорта.
104. Клонове на коремната аорта –париетални, висцерални (нечифтни и чифтни).
105. Обща хълбочна артерия. Вътрешна хълбочна артерия.
106. Външна хълбочна артерия. Бедрена артерия. Основни артерии на долния крайник.
107. Система на горната куха вена - вени на главата.
108. Система на горната куха вена - вени на шията.
109. Система на долната куха вена.
110. Система на порталната вена.
111. Междусистемни анастомози. Кава-кавални и порто-кавални анастомози.
112. Костен мозък. Микроскопски строеж. Тимус. Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
113. Лимфни възли. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
114. Слезка. Топография. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация.
115. Главни лимфни съдове.
116. Лимфни съдове и регионални лимфни възли на главата.
117. Лимфни съдове и регионални лимфни възли на шията.
118. Лимфни съдове и регионални лимфни възли на гръдната кухина и горния крайник.
119. Лимфни съдове и регионални лимфни възли на коремната кухина.
120. Лимфни съдове и регионални лимфни възли на таза и долния крайник.

VI. Нервна система и сетивни органи

121. Нервна система – общи данни. Общи принципи на организация на нервната система.
122. Онтогентишно развитие на нервната система.
123. Гръбначен мозък - макроскопско устройство. Цитоархитектоника на гръбначния мозък.
124. Бяло вещество на гръбначния мозък.
125. Обвивки на главния и гръбначния мозък.
126. Продълговат мозък.
127. Мост.
128. Среден мозък.
129. Малък мозък - делчета и ядра. Вътрешна структура на малкия мозък: строеж на кората. Бяло вещество на малкия мозък: аферентни и еферентни връзки на малкия мозък. Функции.
130. Междинен мозък. Метаталамус, епиталамус, субталамична област. Хипоталамус.
131. Краен мозък: голямомозъчни хемисфери - бразди, гънки и дялове.
132. Краен мозък - бяло вещество.
133. Обонятелен мозък.
134. Базални ядра.
135. Лимбична система.
136. Строеж на кората на крайния мозък. Корови полета: локализация на функциите в крайномозъчната кора. Функционална асиметрия на мозъчните хемисфери.
137. Кръвоснабдяване на главния мозък. Кръвно-мозъчна бариера.
138. Странични мозъчни стомахчета. Трето и четвърто мозъчно стомахче. Образуване и циркулация на гръбначномозъчната течност. Кръвно-ликворна бариера.
139. Сензорни системи - система на повърхностната механорецепция.

140. Система на сетивността за болка и температура.
 141. Система на дълбоката сетивност (проприорецептивна сензорна система).
 142. Пътища за обща сетивност (повърхностна и дълбока) от областта на главата – тригеминусна сензорна система.
 143. Система на интероцептивна сетивност.
 144. Зрително-сензорна система.
 145. Слухово-сензорна система.
 146. Вестибуларно-сензорна система.
 147. Вкусово-сензорна система.
 148. Обонятелно-сензорна система.
 149. Моторна (двигателна) система - общи особености. Пирамидна моторна система, кортиконуклеарна и окуломоторна система.
 150. Екстрапирамидна система.
 151. Ретикуларна формация.
 152. Общо устройство на автономната (вегетативната) нервна система.
 153. Гръбначномозъчни нерви. Задни (дорзални) клонове на гръбначномозъчните нерви.
- Шийно сплетение.
154. Мишнично сплетение - образуване. Нерви на раменния пояс и нерви на свободния горен крайник.
 155. Предни клонове на гръдните гръбначно-мозъчни нерви.
 156. Поясно сплетение.
 157. Кръстцово сплетение.
 158. Нерви, инервиращи очните мускули (III, IV и VI).
 159. Троичен нерв (V) - общи особености, образуване и обекти на инервация.
 160. N. ophthalmicus (V₁).
 161. N. maxillaris (V₂).
 162. N. mandibularis (V₃).
 163. Лицев нерв (VI).
 164. Слуховоравновесен нерв (VIII).
 165. Езиковогълтачен нерв (IX).
 166. Блуждаещ нерв (X).
 167. Допълнителен нерв (XI). Подезичен нерв (XII).
 168. Симпатиков ствол - устройство и части.
 169. Клонове на шийната част на симпатиковия ствол.
 170. Клонове на гръдната, коремната и тазовата част на симпатиковия ствол. Превертебрални ганглии на симпатиковата нервна система.
 171. Парасимпатикови нерви от гръбначно-мозъчен произход.
 172. Автономни (вегетативни) нервни сплетения в гръдната, коремната и тазовата кухина.
 173. Орган на зрението – общи особености. Онтогенеза. Очна ябълка: форма, размери. Фброзна обвивка на очната ябълка.
 174. Съдова обвивка на очната ябълка: хороидея, ресничесто тяло и ирис. Иридокорнеален ъгъл.
 175. Вътрешна обвивка на окото (ретина). Микроскопски строеж.
 176. Вътрешно ядро на очната ябълка.
 177. Допълнителни образувания на окото: мускули на очната ябълка, слъзен апарат, клепачи и конюнктива.
 178. Орган на слуха и равновесието. Външно ухо.
 179. Средно ухо: тъпанчева мембрана, тъпанчева кухина, слухова тръба, слухови костици.
 180. Вътрешно ухо: костен лабиринт и ципест лабиринт. Вестибуларен лабиринт и вестибуларен апарат.
 181. Ципест охлюв и Кортиев орган. Микроскопски строеж.
 182. Орган на обонянието. Орган на вкуса. Микроскопски строеж.

183. Кожа. Микроскопски строеж. Кръвоснабдяване, лимфоотток, инервация. Кожни жлези и кони придатъци. Микроскопски строеж.

VII. Топографска анатомия

184. Челно-теменно-тилна област.
185. Слепоочна област. Сисовидна област.
186. Черепна основа - топографо-анатомичен преглед.
187. Подслепоочна област. Крило-небцова яма.
188. Странична област на лицето.
189. Околоушно дъвкателна област.
190. Очнична област.
191. Носна област. Параназални синуси. Комуникации.
192. Област на устата.
193. Фасции и съединителнотъканни пространства на шията.
194. Предна област на шията.
195. Подчелюстен триъгълник.
196. Сънен триъгълник.
197. Гръдно-ключично-сисовидна област.
198. Странична област на шията. Шийни вътрешности.
199. Подключична област. Област на гърдата.
200. Подмишнична област.
201. Гръдна стена. Диафрагма.
202. Гръдна кухина. Средостение.
203. Предна коремна стена. Слабинен канал.
204. Горен и долен отдел на коремната кухина.
205. Ретроперитонеално пространство.
206. Перитонеален, подперитонеален и подкожен отдел на таза.
207. Топографски отношения на тазовите органи, съдове и нервни образувания.
208. Задна област на шията. Лопаткова област. Подлопаткова област. Поясна област.
209. Regio vertebralis. Гръбначен канал и неговото съдържимо.
210. Топографски области на горния крайник и основни съдово-нервни снопове в тях. Повърхностни вени на горния крайник.
211. Топографски области на долния крайник и основни съдово-нервни снопове в тях. Повърхностни вени на долния крайник.

Ръководител на катедрата по анатомия
и клетъчна биология:

/Проф. д-р Антон Тончев, дмн/